

ስለ ነገዋ ቤተ ክርስቲያን ሰንጠረዥ ዛሬ ባያመልጠንሽ?

በዚህ ርዕስ ለመጻፍ ስነሣሣ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በቅዱስ ደሙ ስለ መሠረታት፤ እስከ ኅልፈተ ዓለም እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ስለ ሚመራት፤ ከሁሉም በላይ ስለ ሆነች፤ ሐዋርያት ስለ ሰበሰቧት፤ ስለ አንዲት ቅድስት ቤተ ክርስቲያን ትንሽ መናገር ፈልጌ ነው። አንዲት የሚለው አሐዳዊ ቅጽል ሦስት መቶ አሥራስምንት (318) ሊቃውንት እንደወሰኑት ዓለም አቀፋዊነቱን እንደያዘ ሆኖ ስለ እኛዋም ቤተ ክርስቲያን «አሐቲ» አንዲት የሚለው ቅጽል ከሀገርና ከሃይማኖት አንጻር ይስማማታል። ስለዚህም ነው አንዲት እናት ቤተ ክርስቲያን የምንለው።

ለብዙዎቻችን የእናት ቤተ ክርስቲያን መከፋፈል የራስ ምታት፤ የሆድ ቁርጠት፤ የልብ ሕመም ወዘተ ሆኖ ለ21 ዓመታት «እኽ እኽ» እያሰኘ መኖሩ በውስጡ ላለፈበት ትውልድ ሁሉ ግልጽ ይመስለኛል። ኢትዮጵያዊ ያውም አርቶዶክሳዊ ሆኖ፤ በሁለቱ ወገን ተከፋፍሎ የአለ ሁሉ «ይህ ባይሆን ኑሮ» በማለት ሀሳቡን ያልገለጸና የማይገልጽ አለ ማለት አይቻልም።

«ቀን ሲደርስ አምባ ይፈርስ» እንደሚባለው ሆነና ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ አርፈው፤ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆሬዎስ በሕይወተ ሥጋ በመኖራቸው የቤተ ክርስቲያኒቱ አንድነት እንዴት ይምምጣ በሚለው ቃለ መጠይቅ ዙሪያ በመገናኛ አውታሮችም ሆነ ወይም በግል የመነጋገር ርዕስ ጉዳይ ከሆነ አራተኛ ወሩን በማስቆጠር ላይ ይገኛል። በሕዝብ የመገናኛ አውታሮች በተለይም በጀርመንና በአሜሪካ ራዲዮ ጣቢያዎች ቃለ መጠይቅ የቀረበላቸው አባቶችና ወንድሞች የሚናገሩት አስታያየት በከፊል የመለያያ ነጥብ በማንሳት ሀቁን ለመጠቆም ሲፈልጉ፤ የተወሰኑት ደግሞ ሀቁን በመተው ጊዜውን ብቻ ለመዋጀት የሚፈልጉ ሆኖ ተገኝቷል።

ከዚህ ላይ አንተ ከማን ወገን ሁኑህ ነው? እንዲህ የምትጽፍ የምትሉኝ ከሆነ፤ ችግሩ እንደተከሠተ ገና ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ሳይሾሙ «ሳይቃጠል በቅጠል» እንደሚባለው በአውሮፓ ደረጃ ከጥቅምት 13-16.1984/23-26.10.1991/ በኮለኝ ከተማ ጉባኤ ቤተ ክርስቲያን ተካሂዶ ስድስት ዐበይት ውሳኔዎችን ሲያስተላልፍ በሁለተኛ ተራ ቁጥር «የብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆሬዎስ ጉዳይ በሶኖዶሳችን ብቻ ፍትሕ ርትዕ በተመላበት ሆኔታ ታይቶ በመጀመሪያ ለኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አማኝያን፤ ቀጥሎም ለዓለም አብያተ ክርስቲያናት ም/ቤት ማኅበር እንዲገለጽ» የሚል ውሳኔ በጊዜው ረዳት ፓትርያርክ ለነበሩት ለብፁዕ አቡነ ዜና ማርቆስና ለቅዱስ ሲኖዶስ ጽ/ቤት እንዲደርስ ሲያደርግ «በሕመም ምክንያት» የተባለውን ግን በቂ ምክንያት ነው ብሎ አልተቀበለውም።

ሰሚ ጠፍቶ በኃያላኑ ጣልቃ ገብነት ሹመቱ እንደተፈጸመ በ1985/1992 ዓ.ም ላይ «ስህተት ሲደጋገም» በሚል ርዕስ በሰባት ገጽ የተጠቃለለ ከቅዱሳትና ከቀኖና መጻሕፍት ማስረጃዎችን በማጣቀስ የጻፍኩበትና በግልጽ ተቃውሞ ያሰማሁበት ስለሆነ ነው እንጂ «ሲመች በእጅ፤ ሲፈጅ በማንካ» እንደሚባለው አይደለም። ብዙዎች በፍርሃት ይሁን ወይም በይሉኝታ መንፈስ በተሸበቡበት ዘመን ይህ የቀኖና ድንጋጌ እስከ ተሻረ ድረስ የሚከፈለው መሥዋዕት ቀላል እንዳልሆነና አንድ እልባት ሊደረግለት እንደሚገባ አበከሬ ተማኅጽኖ አቅርቤአለሁ። ጽሑፉ በጊዜው ጊዜ ብዙ የተባለለት ከመሆኑም ባሻገር፤ በኢትዮጵያ የመጻፍና የመናገር ዕድል እንዳሁኑ ሳያከስም የተለያዩ የግል መጽሔቶች ጋዜጦች አንዱ ካንዱ እየተቀባበሉ አውጥተውት ነበር። ሰሚ ግን አልተገኘም።

አሁን እንዲህ በአለ ጽሑፍ ላይ እንዳለፈው ስለ ነገረ ፓትርያርክ ምዕራፍ ከምዕራፍ፤ አንቀጽ ከአንቀጽ እያጣቀሱ ማስረጃ ለማቅረብ መሞከሩ የአንባቢን ጊዜ መሻማት መሆኑን በመገንዘብ፤ ሁሉን መዘርዘር ባያስፈልግም «**ፓትርያርክ እያለ ፓትርያርክ አይሾምም**» የሚለው ዐቢይ መሠረታዊ አንቀጽ ግን እንዲህ ይነበባል።«ይህች ሹመት (ፓትርያርክነት) በአንድ ዘመን በአንድ ሀገር ለሁለት ሰዎች ልትሆን አይገባም። ይህ በአንድ ሀገር ከተደረገ ግን አስቀድሞ ለተሾመው ትጽና።» ካለ በኋላ ስለታመመ ፓትርያርክ ሲናገር ግን «አእምሮውን ያጣ እንኳን ቢሆን ይድናል ብለው ተስፋ የሚያደርጉ ከሆነ ይጠብቁት። ይድናል

ብለው ተስፋ ባያደርጉ ግን፤ የታመመበት ዘመን በጣም ጥቂት ቢሆን ከሹመት አይሻሩት። ከመዳን ቢዘገይ ግን ይሻሩት። ....» (ፍትሐ ነገሥት ፍትሕ መንፈሳዊ ዐቢይ አንቀጽ 4 ንዑስ ቁጥር 70-78)

ቀኖናው በዚህ መልኩ ተቀምጦ ሳለ፤ ሀቁን ይዞ ችግሩን በጋራ ውይይት መፍታት እስካልተቻለ ድረስ መልእክ ከሰማይ እስከ ሚመጣ ድረስ መጠበቅ ያለብን አይመስለንም። ከአጋት እብያተ ክርስቲያናት የሚበጀውን ልምድ መውሰድ፤ በጋራም ከስምምነት ላይ መድረስ ነው። ይህ ሳይሆን ቀርቶ ስድስተኛውን ፓትርያርክ ለመምረጥ መዘጋጀት ለማገገም የቀረበውን ስብራት እንደገና ሰባብሮ ለመጣል ከመጣደፍ የተለየ አይሆንም። ያለው ልዩነት በስምምነት ሳይፈታ፤ አጉራ ዘለሎች በሦስትኛና በአራተኛ ረድፍ በቆሙበት ሰዓት ሌላ ፓትርያርክ ከተሾመ «**እምቀዳሚቱ የሀኪ ደኃሪቱ**» ነውና ከቀደመው የባለ ይመጣል ብሎ መናገሩ ነቢይ የሚያሰኝ አይደለም። እንግዲያውስ ጌታ የሚለው «**ኢትኦብስ ዳግመ**» ዳግመኛ አትበድል አይደል?። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ሲኖዶስ የፈጸመውን ጥፋት በጥሙና እንመልከተው።

1ኛ በዘመነ ደርግ ከቀኖና ውጭ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ቴዎፍሎስ ከመንበራቸው ሲወርዱ፤ ብሎም ለሞት አልፈው ሲሰጡ ምንም ድምፅ አላሰማም።

2ኛ በዘመነ ኢሕዴግ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆሬዎስ ከመንበራቸው ሲወርዱ ከላይኛው ስህተት አልተማረም። እንዲያውም ስሙን ለውጦ ስህተቱን የሚያስፈጽሙለት አባቶች ሲመርጥ ኮሚቴ የሚል ተራ ( የዓለም) ስም አውጥቶ «የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ሲኖዶስ በ፪/5/ ሊቃነ ጳጳሳት ኮሚቴነት እንዲመራ ወሰነ።» ብሎ መግለጫ ከሰጠ በኋላ፤ አቃቤ መንበር እንኳን ሳያስቀምጥ የሚሆነውን ሁሉ አደረገ። ቅዱስ ሲኖዶስ የራሱን ሕግ በራሱ ሲያፈርስ እጅግ ያሳዝናል።

3ኛ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ በሞተ ሥጋ ሲለዩ በቤተ ክርስቲያናችን ላይ ለ21 ዓመታት የቆየውን ከባድ ፈተና እግዚአብሔር አምላክ ሲያቀል እንደገና ወደ ፈተና ለመግባት በሩን ከፍቶ በመጠበቅ ላይ ይገኛል። ያው ቅዱስ ቃሉ እንደሚያዘው ለሦስተኛው ስህተት ግን ዕድል ሊሰጠው አይገባም። «**ንግራ ለቤተ ክርስቲያን**» ነውና ማኅበረ ምእመናንና ማኅበረ ካህናት በአንድ ላይ ሁነው «**እግዚአ**» በእንተ አንድነት የሚሉበት ጊዜ አሁን ነው። የግለሰብ ጉዳይ ቢሆን ኖሮ እንደ ልማዳችን «ቢሰማህ ምክረው፤ ባይሰማህ ግን መከራ ይምከረው» ብለን እናልፈው ነበር። ይህ ግን ከምንም በላይ ነው። ጉዳቱና መዳከሙ፤ በወንዝ መከፋፈሉ እንዳለ ሆኖ ቤተ ክርስቲያናችን ቀኖናዋ ተጥሶ እስከ መቼ የባዕዳን መሳለቂያና የብዕር ማሟሻ ሁኔታ ትኖራለች? የቅዱስ ሲኖዶስ አባላት ለልጆቻቸው የሚያስተምሩትን እነርሱ ሠርተው ካላሳዩን ማንን ልንከተል እንችላለን? አሁንም «**ኢትኦብስ ዳግመ**» ዳግመኛ አትበድሉ እንበላቸው። አንተስ ለምን ዳርዳር ትላለህ የሚለኝ ካለ በስደት ያሉት ፓትርያርክ በዘመነ ደርግ የፈጸሙት በደል ኖሮ ከመንበረ ፐትረካናቸው የሚያሰወርድ በደል ከተገኘባቸው እንደ ብፁዕ አቡነ መልከጼዴቅ በቀኖና ቤተ ክርስቲያን ይታይባቸው ባይ ነኝ።

በዚህም ሆነ በሌላ «እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን አንቅደም» እያልን የምናስተምር መምህራን ወንጌል በሕመም ምክንያት ከዛሬ 21 ዓመት በፊት ከመንበረ ፐትረካናቸው የወረዱት አባት በሕይወተ ሥጋ እያሉ፤ የቁጥር ዶግማ «**እንዘ አሐዱ ሠለስቱ ወእንዘ ሠለስቱ አሐዱ**» አንድ ሲሆን ሦስት፤ ሦስት ሲሆን አንድ ነው ከሚለው ከምሥጢረ ሥላሴ ውጭ ሌላ የቁጥር ዶግማ ያለ ይመስል፤ ነገሩ ስለ አራተኛውና ስለአምስተኛው ፓትርያርኮች ቅደም ተከተል ለመግለጽ ተፈልጎ ነው። «አራት ተብሎ አምስት እንጂ እንደገና አራት ስለማይባል ስድስተኛውን ፓትርያርክ እንመርጣለን» በሚል በቁጥር ስድስት ምክንያት የተጣሰውን ቀኖና ላለመቀበል የአዲስ አበባው ቃል አቀባይ የማይሆን ምክንያት እየደረደሩልን ነው። የቅዱስ ሲኖዶስ ዋና ጸሐፊ ብፁዕ አቡነ ሕዝቅኤልና ብፁዓን ሊቃነ ጳጳሳት «**ይህች ሹመት (ፓትርያርክነት) በአንድ ዘመን በአንድ ሀገር ለሁለት ሰዎች ልትሆን አይገባም። ይህ በአንድ ሀገር ከተደረገ ግን አስቀድሞ ለተሾመው ትጽና።**» የሚለውን በማናበብ እንዴት ከግንዛቤ ውስጥ

እንዳላሰገቡት የሚያስተዛዝብ ነው። ምን አለ! እንደ አባቶቻችን «እውነትን ተናግሮ ከመሸበት ማደር» የሚለውን ዘይቤ በክህነታዊ ሥራችን ብንተረጉመው።? ካላይ እንደገለጽኩት እንዲህ በጠጠር ኃይል ቃል የምናገረው ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ መርቆሬዎስ ወርደው፤ በመንግሥት ሞተር የሚንቀሳቀሰው ሲኖዶስ ገና ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስን ከመሾሙ በፊት ስለተናገርኩት ብቻ ነው።

መቼም ሀቅ እንደ አሥር «**፲**» ቁጥር ነቁጥ፤ ነጠላ ሠረዝና ድርብ ሠረዝ የላትምና ሀቁን መፈለጉ በእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ የምትመራ ቤተ ክርስቲያን እንድትኖረን፤ ብሎም በየቦታው አኩርፈው የተበታተኑትን ሁሉ በአንድ ጥላ ሥር እንዲሰባሰቡ ያደርጋል። ያዘኑት ይጽናናሉ፤ የጠፉት ይገኛሉ። ባላገራ ሠይጣንም ለዘለዓለም ያፍራል።

ከዛሬ 21 ዓመት በፊት በበሽታ ምክንያት ከመንበራቸው የወረዱት አባት በሕይወተ ሥጋ እያሉ ሙሉ ጤነኛ ተብለው በመንበሩ የተቀመጡት አባት በሞተ ሥጋ ሲለዩ ያለሆነ ምክንያት ከማቅረብ ይልቅ «**ወይኩን ፈቃድክ**» እንደ ፈቃድህ ይሁን በሚለው አምላካዊ ትእዛዝ ተመርቶ መንበሩን ለባለ መንበሩ ማስረከብ ተገቢ ነው። በዚያውስ ላይ ማን ቀሪ አለና ነው? ከሀቅ የሚያሸሽን፤ ከዚህ ላይ የአገሬ አስለቃሽ የሙሾ ግጥም ትዝ አለኝ፤

«በሉ እናንተም ሂዱ እኛም ወደዚያው ነው።

ወትሮም መንገዳች ፊትና ኋላ ነው።» /ከዚህ ላይ በገጠኛ ኢትዮጵያ ያለውን ቀጭን የእግር መንገድ ልብ ይሏል/

ወደ ተለመደው ስብከቴ ልመለስና ለማንም የማያዳላው የሞት ጽዋ ከፊታችን ተደቅኖ በሚያልፈው የማያልፈውን ፍቅር አንድነት እንዴት አናጣለን? የእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን ድምፅ እናዳምጥ። ከታሪክ ተወቃሽነትም እንዳን። ለአንዲቱ ኦርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ንጹሕ ኅሊና፤ ሰፊ ልቡና ይኑረን። «ከመቶ ሃምሳ ዳዊት፤ አንድ የልብ ቅንነት» ይሉየል አባቶች፤ **ሰለ ነገሞ ቤተ ክርስቲያን ሰንል ዕድሉ ዛሬ አያምልጠኝ** እያልኩ እማጸናለሁ፤ እጮህ አለሁም።

የ21 ዓመት ተሞክሮ ቀላል አይደለምና አሁንም ሕዝብ ክርስቲያኑና ማኅበረ ካህናቱ ያላወቁት የተለመደው ከባድ እጅ ካለበት ሀቁ ይነገረንና እርማችን እናውጣ። በጸሎትም እንበርታ። በሰው የማይቻለው በእግዚአብሔር ዘንድ ይቻላልና።«**እግዚአ**» በእንተ አንድነት እንበል።

አባቶች እንደዚህ ያለ የጋራ መከራ ሲያጋጥማቸው «የጨው ከምር ሲናድ ሞኝ ይልሳል፤ ብልህ ያለቅሳል።» ይላሉ። እንግዲህ እኛ ሁላችን ኦርቶዶክሳውያንና ኦርቶዶክሳውያት፤ ምእመናትና ምእመናት፤ በተለይም መንጋውን ለመጠበቅ የተሾምን ካህናትና ሊቃነ ካህናት፤ መነኮሳትና ቆሞሳት፤ አበወ ምኒታትና ኤጲስቆጶሳት፤ ጳጳሳትና ሊቃነ ጳጳሳት ከየትኛው ክፍል ነን? በዛሬዋ ቤተ ክርስቲያናችን ውስጥ ሁንን ሰለ ነገሞ ቤተ ክርስቲያን ምን ገዶን የምንል ከሆነ ለልጅ ልጅ የሚከፈል ዕዳ ገና አለብን። ከዚህም እግዚአብሔር አምላክ ይሠውረን። ሴት አያቴ «ጭንቅ አቃላይዋ» የምትላት የሁላችን እመቤት ቅድስተ ቅዱሳን ድንግል ማርያም ከልጇ ከወዳጇ ታማልደን። አሜን።

ሊቀ ካህናት ዶ/ር መርዓዊ ተበጀ  
ጀርመን፤ ኮለኝ

ይህ ግልጽ ደብዳቤ

ለአቃቤ መንበረ ፓትርያርክ ለብፁዕ አቡነ ናትናኤል

ለቅዱስ ሲኖዶስ ጽ/ቤት

ለመንበረ ፓትርያርክ ጠቅላይ ቤ/ክህነት ጽ/ቤት

ለመንበረ ፓትርያርክ የውጭ ጉዳይ መምሪያ

ጉዳዩ ይመለከታቸዋል ላልኩአቸው አካላትና ግለሰቦች እንዲሁም ለመገናኛ ክፍሎች ሁሉ ተልኳል።

